

Samlenotat

Dato
14. marts 2023

Rådsmøde (energi) den 28. marts 2023

Dagsorden	Side
1. Forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet KOM (2021) 804 - <i>Generel indstilling</i>	2
2. Forslag om ændring af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas KOM (2021) 803 - <i>Generel indstilling</i>	15
3. Den kommende reform af elmarkedet - <i>Politisk drøftelse</i>	31

1. Forslag om ændring af forordning om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet

KOM (2021) 804

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat forslag til forordning om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint (omarbejdning af forordning 715/2009). Revisionen er et supplement til Kommissionens samlede "Fit for 55"-pakke, som har til formål at reducere EU's klimaudledninger med 55 pct. i 2030.

Med revisionen foreslår Kommissionen tiltag, der skal understøtte et europæisk marked for vedvarende og kulstoffattige gasser med henblik på en gradvis udfasning af den fossile naturgas og dermed bidrage til at nå EU's samlede mål om klimaneutralitet i 2050.

Forslaget indeholder regler, som skal understøtte effektiv markedsadgang for og transport af vedvarende og kulstoffattige gasser gennem gasinfrastrukturen, samt ny og selvstændig regulering af brintinfrastruktur, som også bygger på, at der skal sikres en effektiv adgang til brintsystemer og til et kommende europæisk brintmarked. Med forslaget lægger Kommissionen desuden op til, at der skal gives rabatter på tariffene for vedvarende og kulstoffattige gasser, der bliver ført ind og ud af gassystemet.

Forslaget pålægger transmissionssystemoperatører at samarbejde på tværs af grænser om gaskvalitet, således at nationale forskelle i gaskvalitet ikke bliver en handelshindring. Der pålægges desuden transmissionssystemoperatører i medlemslandene en pligt til at acceptere op til 5 pct. brint-indhold i gassen (såkaldt iblanding) på landegrænsepunkter fra 2025. Derudover indeholder forslaget regler om, at de nationale brintsystemoperatører (HNO) skal oprette en fælles europæisk sammenlutning (ENNOH).

Forslaget indeholder endvidere en række ændringer til den europæiske forordning om forsyningssikkerhed. Her er formålet især at sikre, at gaslagrene fungerer mere effektivt i hele det indre marked, og at de nødvendige solidaritetsordninger mellem medlemslandene indgås.

Regeringen ser generelt positivt på forslaget, der overordnet vurderes at bidrage til at indfri EU's klimamålsætninger gennem harmoniserede regler for gasmarkeder og infrastruktur, der fremmer integration af grønne gasser, herunder brint i et fremtidigt brintmarked. Brint- og gasmarkedspakken vurderes at føre til øgede administrative udgifter, herunder til en eller flere HNO'ers deltagelse i ENNOH. Omkostningerne kan finansieres med gebyrbetaling.

Forslaget forventes sat på dagsorden for energirådsmødet den 28. marts 2023 til generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat et forslag om en revision af den europæiske gasforordning, KOM (2021) 804. Forslaget er fremsat som et supplement til 'Fit-for-55'-pakken, der skal realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet. Forslaget supplerer forslaget til et revideret gasdirektiv, KOM (2021) 803, som Europa-Kommissionen har fremsat samtidig.

Forslaget skal understøtte den europæiske klimalov og spiller sammen med Kommissionens forslag om at revidere direktivet for fremme af vedvarende energi og energieffektivitetsdirektivet. Forslaget er et væsentligt virkemiddel til at indfri ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser", KOM (2022) 108.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) artikel 194 stk.2 og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. februar 2022.

Forslaget forventes sat på dagsorden for energirådsmødet den 28. marts 2023 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Kommissionen har fremsat forslaget om en revision af gasmarkedsreglerne som en del af opfølgningen på Kommissionens strategier for hhv. sektorintegration og brint fra juli 2020. Forslagets primære formål er at fremme anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser og udfasning af naturgas med henblik på at indfri EU's klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050.

Forslaget indeholder følgende ændringer til den eksisterende forordning:

Vilkår for vedvarende og kulstoffattige gasser

Forslaget forpligter medlemsstaterne til at indføre rabatordninger for indfødsning og transport af vedvarende og kulstoffattige gasser. Det er udgangspunktet, at der betales for anvendelsen af gasinfrastrukturen gennem et entry-/exitsystem. I et entry-/exitsystem betales for transport ind og ud af de forskellige delkomponenter i gasinfrastrukturen. Ifølge forslaget skal vedvarende og kulstoffattige gasser tildes en rabat på 75 pct. på sådanne tariffer. Dvs. eksempelvis når gas bliver ført ind i gassystemet fra produktionsfaciliteter og ind og ud af gaslagre.

Det foreslås endvidere, at transmissionssystemoperatører skal give systembrugerne (de systembrugere som transporterer gas) en rabat på 100 pct. på tariffene for transport af vedvarende og kulstoffattige gasser i alle sammenkoblingspunkter af entry-/exit-systemerne. Det er dog kun tilfældet, hvis systembrugerne kan fremvise gyldige bæredygtighedscertifikater efter direktivet om energi fra vedvarende energikilder (VE-direktivet). Formålet er at fremme tilførslen af vedvarende og kulstoffattige gasser til gassystemerne. Forslaget giver dog den regulerende myndighed mulighed for at fastsætte lavere rabatter, hvis dette passer ind i den nationale ramme for introduktion af vedvarende og kulstoffattige gasser. Såfremt transmissionssystemoperatører som følge heraf får et fald i tarifindtægter på 10 pct., skal operatøren forhandle en kompensationsordning med relevante transmissionssystemoperatører i nabolandene. De regulerende myndigheder kan træffe afgørelse om kompensationsordningen, hvis der ikke indgås en frivillig aftale.

Desuden lægger forslaget op til, at vedvarende og kulstoffattige gasser skal have garanteret adgang til gassystemet, dvs. at produktionsvirksomheder kan være sikre på at kunne afsætte deres produktion af vedvarende og kulstoffattige gasser til gassystemet. Bl.a. ved sikring af rettigheder ift. tilslutning, men også ift. vilkårene for tilslutning ved krav om uafbrydelig kapacitet.

Brintsystemer

Med forslaget lægges der op til, at brintsystemoperatører skal give alle systembrugere adgang til deres system på ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår. Operatørerne skal sørge for at offentliggøre detaljerede informationer om de ydelser, de tilbyder, infrastrukturens kapacitet, kvaliteten af brinten i systemet samt oplysninger om fastsættelsen af tariffen. Derudover pålægges operatørerne i medlemsstaterne at samarbejde med henblik på at undgå, at forskelle i brintkvalitet kommer til at udgøre en hindring for grænseoverskridende handel. Fra den 1. januar 2031 skal der være myndighedsgodkendte vilkår og tariffen til brintsystemer, og brintsystemer skal være organiseret som entry-exit systemer, hvor der ikke betales tariffen for transport fra punkt til punkt, men i stedet når brinten føres ind og ud af delkomponenterne i brintsystemet (rør, lager mv.). Det betyder modsat, at der kan være forhandlet adgang, hvor vilkår og betaling for transport af brint forhandles mellem ejeren af infrastrukturen og brintleverandøren (uden regulerede tariffen) indtil denne dato.

Ifølge forslaget kan både distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører fungere som brintsystemoperatør. Der skelnes således ikke mellem transmission og distribution inden for transport af brint.

Separate aktiver

Forslaget forpligter systemoperatører, der driver gas- og/eller brintvirksomhed, til at føre og offentliggøre separate regnskaber for hver enkelt af deres gas- eller brintaktiviteter, herunder transmission, distribution, terminaler og lager. Dette skal ske for at undgå, at der kan ske diskrimination eller krydssubsidiering mellem de forskellige aktiviteter. Det er således muligt for en gas- og/eller eltransmissionssystemoperatør

også at blive brintsystemoperatør, så længe de enkelte, regulerede aktivbaser (RAB) er adskilte.

Styrket samarbejde på gasområdet

Forslaget pålægger transmissionssystemoperatører at samarbejde på tværs af grænser om gaskvalitet, således at nationale forskelle i gaskvalitet (f.eks. iltindhold eller brintindhold) ikke bliver en handelshindring. Transmissionssystemoperatører i medlemslandene pålægges fra 2025 at acceptere et indhold af op til 5 pct. brint i den gas, som krydser grænserne i EU. Ifølge forslaget skal den europæiske sammenslutning af transmissionssystemoperatører (ENTSO-G) i maj 2024 og herefter hver andet år udarbejde en overvågningsrapport om gaskvalitet, som bl.a. redegør for udviklingen i forskellige parametre for gaskvaliteten og for hvor meget brint, der bliver blandet i gassen på tværs af EU's grænser, og effekten af denne iblanding på den grænseoverskridende transport af gas.

De regulerende myndigheder skal løse eventuelle grænseoverskridende uoverensstemmelser om gaskvalitet, mens Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) skal træffe afgørelser, hvis de nationale regulerende myndigheder ikke kan nå til enighed.

Med forslaget oprettes en europæiske sammenslutning af distributionssystemoperatører (EU DSO entity), som de nationale distributionssystemoperatører pålægges at samarbejde igennem. Denne sammenslutning svarer til de eksisterende europæiske sammenslutninger af transmissionssystemoperatører på el- og gasområdet (ENTSO-E og ENTSO-G). Sammenslutningen skal bl.a. fremme drift og planlægning af distributionssystemer i koordination med driften og planlægningen af transmissionssystemer og lette integrationen af vedvarende energikilder.

Med forslaget pålægges de nationale brintsystemoperatører desuden at oprette en fælles europæisk sammenslutning (ENNOH). Sammenslutningen skal arbejde på at udvikle et indre marked for brint med en koordineret teknisk udvikling og drift. ENNOH skal især bidrage til en effektiv integration af brint fra VE-kilder.

Kommissionen bemyndiges til at udstede delegerede retsakter i relation til:

- Rabatter i tariffer for vedvarende og kulstoffattige gasser
- Regionale samarbejder mellem transmissionssystemoperatører
- Udfærdigelse af europæiske netværkskoder
- Udfærdigelse af europæiske netværkskoder for brint
- Guidelines
- Ny infrastruktur for gas og brint
- Specifikke regler for gassektoren om cybersikkerhed ved grænseoverskridende transport af gas, herunder fælles minimumskrav til planlægning, overvågning og krisestyring.

Ændringer i øvrige forordninger

Forslaget til en revideret gasforordning indeholder også forslag til ændringer i den eksisterende forordning om ACER og forordningen om integritet og gennemsigtighed (REMIT, som handler om markedsmisbrug på engrosmarkeder for energiprodukter).

Ændringerne i begge ovennævnte forordninger handler især om at få brint med som et nyt område, der skal dækkes af forordningerne. I ACER-forordningen handler det om at få de nye europæiske sammenslutninger (ENNOH og EU DSO entity) med som ansvarlige samarbejdspartnere til ACER i forhold til ACER's opgaver. I REMIT forordningen handler det om at inkludere brint som et energiprodukt, der er dækket af forordningens regler om markedsmisbrug og insiderhandel.

Forsyningssikkerhed

Forslaget til ændringer i forordningen om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden (forordning 2017/1938), som er medtaget i revisionsforslaget til gasforordningen, lægger op til, at medlemslandene skal anvende den eksisterende gasinfrastruktur på en effektiv måde på nationalt og regionalt niveau til gavn for gasforsyningssikkerheden med særlig vægt på at sikre grænseoverskridende adgang til gaslagre og LNG.

Forslaget lægger op til, at der kan etableres strategiske gaslagre på regionalt niveau af hensyn til gasforsyningssikkerheden, herunder forslag til fælles indkøb af gas og etablering af strategiske reserver i gaslagre.

Forslaget lægger endvidere op til, at de enkelte medlemslande skal overveje at opbygge strategiske gaslagre. Dette kan ske, såfremt der på regionalt niveau vurderes at være risiko for mangel på gas. Dette kan ske enten ved, at transportkunder pålægges at lægge et minimum af gas på lager eller ved at forbedre det økonomiske incitament for lagerkunder til at lægge gas på lager. Det kan også ske via frivilligt fælles indkøb af gas og integrering af lagre hos gastransmissionsoperatørerne i tilfælde af, at ejeren af gaslagre ikke længere ønsker at drive lagervirksomheden.

For at fremskynde den forsinkede proces i forhold til medlemsstaternes pligt til at indgå bilaterale solidaritetsaftaler om levering af gas i krisesituationer lægger forslaget op til, at der tilføjes et bilag til forordningen, som angiver visse obligatoriske procedurer, der skal anvendes i forbindelse med henholdsvis anmodning om solidaritetsgas og levering af solidaritetsgas.

Der er siden fremsættelsen af brint- og gasmarkedspakken som opfølgning på bl.a. Kommissionens *REPowerEU*-meddelelse fra marts 2022 og de høje energipriser fremsat og vedtaget en række retsakter af betydning for EU's gaslagre og fælles indkøb af gas. Forordningen om fyldning af gaslagre blev vedtaget i juni og forpligter medlemsstaterne til at fylde gaslagre til minimum 80 pct. pr. 1. november 2022 og 90 pct. pr. 1. november 2023. Rådsforordningen om koordineret reduktion af gasforbruget blev vedtaget i august 2022 og indfører bl.a. et frivilligt reduktionsmål for gasforbruget på mindst 15 pct. i perioden fra august til ultimo marts 2023 med mulighed

for, at reduktionsmålet kan gøres obligatorisk. Der er desuden vedtaget en rådsforordning om fælles indkøb af gas, forsyning på tværs af grænserne samt pålidelige prisbenchmark den 24. november 2022, hvori der indføres lovgivningsmæssige rammer for en fælles indkøbsmekanisme.

Endelig lægger forslaget lægger op til, at foranstaltninger vedrørende cybersikkerhed skal indgå som en integreret del af de forebyggelsesplaner og nødplaner, som medlemsstaterne skal udvikle i henhold til forsyningsikkerhedsforordningen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Forslaget behandles i Udvalget for Industri, Forskning og Energi (ITRE) med udgangspunkt i ordførerens betænkning, der blev præsenteret i juni 2022. ITRE stemte den 9. februar 2023 om udvalgets rapport. Der ventes afstemning i Europa-Parlamentet om rapporten i marts 2023.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til, at forslagets mål om dekarbonisering af EU's samlede økonomi ikke kan opnås på nationalt niveau. Forslaget skal støtte en udvikling mod et indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser, hvilket kræver fælles regler for at virke effektivt og for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på tværs af grænser og markeder.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, da et velfungerende indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser ikke kan opnås uden EU-reguleringen.

6. Gældende dansk ret

De omhandlede emner er i dag reguleret gennem den eksisterende gasforordning (forordning (EF) nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005) samt i lov om gasforsyning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020), lov om Energinet (lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020), lov om Forsyningstilsynet (lov nr. 690 af 8. juni 2018).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der er tale om en revision af den eksisterende gasforordning og andre eksisterende forordninger, som alle gælder umiddelbart og direkte i alle medlemsstater.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Gasdirektivet og –forordningen forventes at føre til begrænsede administrative meromkostninger på gasområdet. Nye krav til Energinet og Evida estimeres i størrelsesordenen 1,2 mio. kr. årligt. Hertil ca. 2 mio. kr. i engangsomkostninger til udvikling af IT. Omkostningerne kan overvælttes på slutbrugerne i form af øgede tariffer.

Danmark har ikke brintinfrastruktur, og omkostninger til regulering af et kommende brintmarked vil være additionelle. Under stor usikkerhed estimeres nye tilsynsopgaver for Energistyrelsen, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet iht. gasdirektivet og –forordningen at medføre årlige omkostninger på ca. 9,4 mio. kr. Herudover vil kravet i forordningen om oprettelse af HNO'er og deres deltagelse i ENNOH medfører årlige omkostninger i størrelsesordenen 25-50 mio. kr. Omkostningerne forventes at skulle finansieres fra 2031, hvor den nye regulering for brint ifølge forslaget forventes at træde fuldt ud i kraft. Det kan ikke udelukkes, at der vil være omkostninger forinden afhængig af pakkens endelige udformning og nationale beslutninger om bl.a. brintinfrastruktur. I den sammenhæng kan flere brintsystemoperatører i Danmark potentielt medføre yderligere omkostninger. HNO'erne vil skulle finansiere brintinfrastrukturen via tariffer, der overvælttes på brugerne. HNO'erne vil også skulle betale gebyrer til Forsyningstilsynet og Energistyrelsen, hvilket ligeledes forventes overvæltet på brugerne.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Øget harmonisering af regler for transport og handel med gas giver bedre muligheder for import og eksport af vedvarende og kulstoffattige gasser. Det vil bl.a. øge Danmarks muligheder for eksport af opgraderet biogas og alt andet lige øge incitamenterne til at investere i denne sektor. Forslaget lægger omvendt op til at opstille et krav om tarifrabatter på vedvarende og kulstoffattige gasser, hvilket kan medføre dobbeltstøtte til producenter af fx opgraderet biogas - og dermed højere tariffer for slutbrugere af gas - da Danmark har alternative støttemekanismer på området. Samtidig har Danmark ambition om at udfase gas i den individuelle opvarmning, og der vil dermed være færre slutbrugere til at betale for infrastrukturen. Dette vil alt andet lige have negative samfundsmæssige effekter.

Et fælleseuropæisk regelsæt for produktion, transport, lagring og anvendelse af brint forventes at skabe grundlag for langsigtede investeringer i opbygning af brintinfrastruktur. Dermed vil brint- og gasmarkedspakken fremme mulighederne for at realisere brintprojekter, fx produktionsanlæg, der er en forudsætning for opskalering.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes både at kunne medføre positive og negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

De foreslåede tarifrabatter til vedvarende og kulstoffattige gasser vil give økonomiske fordele til de markedsaktører, som producerer disse gasser. I en gassektor med faldende antal brugere (producenter og forbrugere) vil sådanne tarifrabatter føre til,

at det kun er muligt at øge tariffbetalingen hos forbrugerne, som i fremtiden fortrinsvis vil være energiintensive industrier.

For brint vil krav om at koordinere, informere og samarbejde på tværs af værdikæden for at udvikle et integreret gassystem medføre en vis økonomisk og administrativ byrde for de berørte brintoperatører. Omvendt må et intensiveret samarbejde – nationalt og i EU-regi – forventes at give mere strømlinede løsninger og mere gennemsigtige vilkår for brug af brintsystemerne, hvilket kan gøre det nemmere og billigere at anvende brintinfrastrukturen.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

De foreslåede ændringer i gasforordningen kan forventes at føre til, at der bliver transporteret mere grøn gas og brint gennem gassystemet. Forslaget giver en regulatorisk ramme, som må forventes at give incitamentter til fremme af grøn gas og brint. Mere grøn gas og brint i det danske gassystem kan fortrænge fossil gas og gavne klimaet.

De foreslåede ændringer i forordningen om forsyningssikkerhed (f.eks. øgede krav til solidaritet ved gaskriser) må forventes at bidrage til en bedre gasforsyningssikkerhed og dermed et højere beskyttelsesniveau for gasforbrugere.

8. Høring

Kommissionens forslag til en revision af gasdirektivet og gasforordningen ("Brint og Gaspakken") ("Gaspakken"), er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022. Der er modtaget 6 høringssvar. Da det ikke er muligt at adskille, hvilke bemærkninger, der er tilknyttet hhv. direktivet og forordningen, er bemærkningerne for begge forslag medtaget nedenfor.

Dansk Industri (DI) hilser Europa-Kommissionens forslag til nyt direktiv og forordning for naturgas, grøn gas og brint velkommen. Der er behov for investeringer i gassystem- og gasinfrastrukturen, der er med til at fremme den grønne omstilling i EU og samtidig kan fremme markedet for vedvarende og kulstoffattige gasser, som biogas og brint mv.

Den europæiske forsyningssikkerhed vil fortsat være afhængig af adgang til gas, som er en meget vigtig del af energisystemet i mange EU-lande, men gassystemet skal udbygges og justeres, så der tages højde for nye gasser som grøn brint og biogas. Der er brug for en velfungerende infrastruktur til at fremme et marked for brint, og derfor er det vigtigt med et forslag til en ny regulering til en infrastruktur for brint. DI mener, at der er potentiale for anvendelse af langt mere biogas i det europæiske energimix, og DI hilser derfor forslag velkommen som fremmer anvendelsen af biogas, som DI betragter som et bæredygtigt brændsel på linje med andre vedvarende energikilder.

DI påpeger desuden, at det er vigtigt, at regeringen har vægt på at fjerne alle former for handelshindringer såsom forskellige slags gaskvalitet i hvert medlemsland. Ligeså skal regeringen sikre, at certifikat systemet er robust og troværdigt, mens det ikke bør være muligt at krydssubsidiere mellem gas- og brintinfrastruktur. Generelt er DI positiv over, at der tages udgangspunkt i den tankegang, der er i den eksisterende regulering, men at der også skal tages højde for, at brintmarkedet forventelig vil udvikle sig anderledes end markedet for naturgas. I forhold til bestemmelserne om nødforsyning og afbrydelighed i de foreslåede ændringer til den europæiske forsyningsikkerhedsforordning, ser DI gerne, at det nuværende kriterium for nødforsyning og afbrydelighed ændres fra en nødforsyning af opvarmingssegmentet og mindre gaskunder til en forsikringsordning, hvor alle kunder får adgang til at købe sig til en nødforsyning hos Energinet.

Dansk Energi (DE) – nu Green Power Denmark - støtter fuldt ud arbejdet med at udvikle en markedsramme, der kan sikre EU's stigende klima ambitioner. Det er stærkt nødvendigt at sikre, at der kan ske parallelle udvikling af udbud, infrastruktur, marked og efterspørgsel efter forskellige typer af lav-karbon gas inklusiv brint. DE finder, at Gaspakken er et godt udgangspunkt for at sikre en udvikling af et grønt europæisk gassystem, hvor der er fokus på at tillade nationale løsninger.

DE er især positiv over for, at et brintmarked vil blive bygget op på principperne bag den eksisterende gas regulering, hvor der også tages højde for, at det er nødvendig med både regulatorisk og finansiell fleksibilitet. Ligeså finder de, at der skal være en klar skelnen mellem en systemoperatørs rolle og en rolle som producent eller forbruger (unbundling). Til sidst påpeger DE, at de er glade for, at EU-Kommissionen ønsker af afspejle el-direktivet i forhold til forbrugerrettigheder, konkurrence og gennemsigtighed.

Omvendt er DE bekymret for, at en differentieret tilgang til certificering af forskellige slags gasser vil gøre, at kravene til helt grønne gasser bliver unødigt højere end for dekarboniserede gasser. DE ser også gerne, at der kommer mere fokus på, hvordan reguleringen kan monitorere og give incitamenter til at sløjfe forældet naturgasinfrastruktur.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på den foreslåede tilpasning af reguleringen for EU's interne marked vedvarende gas, naturgas og brint, så den i endnu højere grad reflekterer væsentlige hensyn som forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed og en omkostningseffektiv omstilling. Det er i den henseende vigtigt for L&F, at det interne marked for gas styrkes, så kapaciteten af naturgas og nye grønne gasser udnyttes optimalt på tværs af grænserne.

L&F finder, at i den grønne omstilling af gassystemet skal der tages hensyn til industriens behov for en høj forsyningsikkerhed og konkurrenceevne på det globale marked. Her er det vigtigt, at EU-reguleringen i højere grad bidrager til en bedre

tværnational udnyttelse af gassen, ligesom en høj grad af teknologineutralitet er nødvendig for at sikre udbygningen af den mest optimale infrastruktur og produktion af grønne gasser.

Ligeså finder L&F, at medlemsstaterne skal have nogle bredere rammer til at fastlægge forsyningsprincipper bundet op på nationale afgrænsede forhold. Den nuværende regulering mangler fleksibilitet og understøtter ikke øvrige hensyn såsom fødevarer sikkerhed og veterinære hensyn i forhold til muligheden for at afbryde gaskunder. L&F finder det positivt, at Kommissionen understreger, at medlemsstaterne skal have mulighed for at definere, hvem der må anses for at være udsatte gaskunder og derefter tilpasse sine indsatser for at beskytte denne gruppe.

Det er endeligt vigtigt for L&F, at reguleringen af nye forsyningsområder, såsom brint, bliver indrettet hensigtsmæssigt fra starten, så der sikres gennemsigtighed og konkurrence.

Brintbranchen byder EU-Kommissionens forslag velkommen, da Brintbranchen tænker, at elektrolyse har en afgørende rolle i det fremtidige energisystem og opnåelsen af Europas klimamålsætning. Det nye forslag sikrer, at målene i EUs brintstrategi kan opnås, og at et europæisk marked for brint kan udvikles på fornuftige vilkår frem til 2030.

Særligt er Brintbranchen bekymret for, at certificering af brintbaserede grønne gasser og lav-karbon gasser kommer til at ske på forskellige vilkår, hvilket kan skade Danmarks position, som et land der forventes primært at producere grønne gasser. Desuden mener Brintbranchen, at det er skuffende, at der ikke inkluderes konkrete krav til gennemsnitlige CO₂ reduktioner i gassystemet for som minimum 2030 og 2050. Omvendt er Brintbranchen positiv stemt over for forslaget om at etablere en fælles europæisk sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH) og reglerne om samarbejdet mellem TSO'er og DSO'er. Desuden finder Brintbranchen det også meget positivt, at EU-Kommissionen kommer med forskellige forslag til, hvordan brintmarkedet kan komme i gang ved f.eks. at acceptere krydssubsidiering i særlige situationer.

Brancheorganisationen for den danske vejgodstransport (ITD) støtter overordnet indførelsen af et fælles regelsæt for produktion, opbevaring og distribution af brint på et tidligt stadie i udviklingen af et international brintmarked. ITD er positiv over for etablering af et reguleret europæisk og international brintmarked til gavn for den grønne omstilling af lastbilerne. Det er afgørende, at et fælles regelsæt skaber rammerne for et åbent og konkurrencepræget marked for vedvarende brint og natur- og biogas, så anvendelsen af grønne brændstoffer bliver mere konkurrencedygtige sammenlignet med fossile brændstoffer.

ITD støtter overordnet gaspakkens fokus på at fremme internationalt samarbejde om distribution af brint og ibrugtagning af naturgasrør til brint. En fælles brintinfrastruktur

på tværs af EU vil være centralt for at skabe en tilgængelig og effektiv infrastruktur til gavn for den tunge vejtransport i Danmark og EU. ITD ser derfor positivt på gaspakkens initiativer, der fremmer brintsystemoperatørers samarbejde på tværs af landegrænser og således fremmer samarbejdet om at opbygge en europæisk brintinfrastruktur i EU. ITD finder i den forbindelse det beklageligt, at gaspakken ikke indeholder konkrete initiativer, der fremmer koblingen af en europæisk infrastruktur med nye tankningsmuligheder.

ITD finder det formålsløs at fremme brint som brændstof i transportsektoren medmindre den anvendte strøm til elektrolyse og brintproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Forsyningsikkerhed og tilgængelighed af billig vedvarende brint på tværs af EU er centralt for at sikre en sammenhængende grøn logistik og transportrute og for at opnå reelle klimaeffekter.

Wind Denmark – nu Green Power Denmark - byder EU-Kommissionens forslag til revidering af henholdsvis. gasforordningen og gasdirektivet velkommen, da det først og fremmest etablerer det nødvendige og lovgivningsmæssige grundlag for, at dedikeret brintinfrastruktur kan etableres og driftes. Desuden finder Wind Denmark det positivt, at begge forslag opstiller hegnspele, der dels påkræver, at konverteringen eller etableringen af ny gasinfrastruktur skal ske på baggrund af realistiske fremskrivninger, herunder en klar finansieringsplan herfor. Dels forbyder, at der må indgås fossile gaskontrakter, som strækker sig længere end til 2049 – et årstal der med fordel kan fremrykkes til senest 2040.

Wind Denmark bemærker, at til trods for at gaspakken indeholder en lang række positive elementer i forhold til realiseringen af dedikeret brintinfrastruktur, er det dog stadig tvivlsomt, om det vil være tilstrækkeligt i den indledende udvikling, hvor den bookede kapacitet må forventes at være lav i forhold til den tekniske kapacitet. Derfor ser Wind Denmark det som nødvendigt med endnu mere fokus på, hvilke virkemidler, der kan bruges til at udvikle et brintmarked. Der skal dog være fokus på, at særregler og rabatter bruges hensigtsmæssigt og med solnedgangsklausuler for på lang sigt at forbedre konkurrencen. Desuden vil Wind Denmark gerne have at der er fokus på, hvordan gaskvaliteten fastsættes for brint, så man undgår eventuelle handelshindringer på tværs af landegrænser. Dertil påpeger Wind Denmark, at krav til lavemissionsgasser bør være lige så restriktive som for VE-brint, da det ellers vil skævrige konkurrencen.

Det er Wind Denmarks klare position, at det generelt bør være TSO/DSO'ens ansvar at udbygge det bagvedliggende net – el såvel som gas – iht. at understøtte den grønne omstilling. I den forbindelse vil Wind Denmark gerne flage, at EU-Kommissionens forslag på VE-gas området går imod den retning, som et politisk dansk flertal har besluttet ift. udbygningen af elnettet i forbindelse med tilkobling af VE-anlæg. I forslaget kræves det, at VE-producenterne el-anlæg både skal betale for tilkobling og udbygning af det bagvedliggende net.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Baseret på drøftelser i Rådet vurderes der generelt at være opbakning til brint- og gasmarkedspakken, herunder formålet om at bidrage til en grøn omstilling af gassystemet, om end der er forskellige holdninger til selve udmøntningen.

Enkelte lande har tilkendegivet ønske om, at den nuværende energikrise bør give anledning til substantielle ændringer i forslaget, så dette i højere grad tager højde for krisetiltag i den fremtidige regulering og hensyn til forsyningsikkerhed. Der har dog ikke været opbakning fra et flertal af lande til at indarbejde tiltag om gaslagre og fælles gasindkøb, der er vedtaget som opfølgning på REPowerEU-meddelelsen og til håndtering af de høje energipriser. En stor gruppe lande ønsker en længere overgangsperiode for et fuldt reguleret brintmarked end 2031 som foreslået, idet de i stedet foretrækker, at det enten først på et senere tidspunkt skal besluttes, hvornår fuld regulering skal være på plads, eller at man allerede nu lægger sig fast på et senere årstal, fx 2035.

En stor gruppe lande ønsker at gøre tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser frivillige, både internt og på landegrænsepunkter. Der er væsentligt forskellige syn på, om vedvarende og kulstoffattige gasser skal behandles ensartet i tarifregimerne. Der er generel enighed om en harmoniseret grænse på 2 pct. for iblanding af brint på landegrænsepunkter i gassystemet.

Der har været forskellige positioner på betingelser for ejermæssig adskillelse (såkaldt "unbundling") af brintselskaber og udvidede kompetencer til nationale regulatorer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet forslaget, der har til formål at fremme en udvikling på gasmarkedet, som gør det mere attraktivt at transportere og handle med vedvarende og kulstoffattige gasser. Dermed bidrager forslaget til at indfri EU's og Danmarks ambition om at reducere EU's drivhusgasemissioner med mindst 55 pct. i 2030 og klimaneutralitet i 2050 i overensstemmelse med Kommissionens *Fit-for-55* pakke og EU's klimalov.

Forslagets formål er endvidere i tråd med *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022 (Danmark kan mere II)* af 25. juni 2022. Danmark er et af de førende lande inden for biogas, og andelen af opgraderet biogas i det danske gasforbrug udgør i dag omkring 30-35 pct. Danmark har derfor en væsentlig interesse i at arbejde for så gode og fleksible rammer som muligt for de vedvarende gasser. Danmark har også interesse i et velfungerende certifikatsystem og fælles rammer for gaskvalitet.

Fra dansk side findes det vigtigt, at forslaget bidrager til udfasning af fossil gas, herunder russisk gas, der efter regeringens opfattelse skal ske så hurtigt som muligt i overensstemmelse med Kommissionens REPowerEU-plan.

Det vurderes desuden vigtigt, at der skelnes mellem gasser (herunder brint) baseret på vedvarende energi og kulstoffattige gasser, idet kulstoffattige gasser ikke bør favoriseres med tarifrabatter. Fra dansk side er man derfor forbeholden over for Kommissionens forslag vedr. tarifrabatter til vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet. Denne del af forslaget er desuden uhensigtsmæssigt, idet tarifferne er en væsentlig indtægtskilde til den fortsatte drift af den danske naturgasinfrastruktur. Tarifrabatterne kan dermed udgøre en betydelig udfordring for Danmark i takt med, at det private gasforbrug skal udfases, jf. *Danmark kan mere II*. Det er imidlertid positivt, at de obligatoriske tarifrabatter fra Kommissionens oprindelige forslag nu er gjort valgfri for både gas og brint – forstået på den måde at de regulerende myndigheder kan undlade at anvende tarifrabatter i deres godkendelser af tariffer.

Regeringen støtter, at der med forslaget for første gang skabes en fælles europæisk lovramme for brint. Det er i tråd med *Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi)* af 15. marts 2022. Danmark skal sigte efter at have bygget 4-6 GW elektrolysekapacitet i 2030, at udbygningen så vidt muligt skal ske på markedsvilkår, og at det skal være muligt at etablere brintinfrastruktur til transport af brint i rør og til lagring i undergrunden i Danmark. Fra dansk side finder man det derfor positivt, at forslaget ved at sætte klare og forudsigelige markedsrammer kan hjælpe kommercielle brintprojekter på vej. Der ønskes dog en vis national fleksibilitet vedr. regler for ejerskab af brintinfrastruktur og indretning af HNO'er givet, at der ikke er truffet beslutning om brintinfrastruktur i Danmark, og at brint er et opstarts-marked.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 2. december 2022. Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2022.

2. Forslag om ændring af direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas

KOM (2021) 803

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 15. december 2021 fremsat forslag til direktiv om det indre marked for vedvarende gas, naturgas og brint (ændring af direktiv (EU) 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og ophævelse af direktiv 2003/55/EF). Forslaget er et supplement til Kommissionens samlede "Fit-for-55"-pakke, som har til formål at reducere EU's drivhusgasudledninger med 55 pct. i 2030.

Med revisionen foreslår Kommissionen tiltag, der skal understøtte et europæisk marked for vedvarende og kulstoffattige gasser. Ifølge forslaget skal vedvarende og kulstoffattige gasser gradvist erstatte fossil gas og dermed bidrage til at nå EU's samlede mål om klimaneutralitet i 2050. Der introduceres bl.a. regler, som skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder, udvide eksisterende forbrugerrettigheder og fremme forbrugerengagement.

Forslaget indeholder regler, som skal understøtte effektiv markedsadgang til og transport af vedvarende og kulstoffattige gasser gennem gasinfrastrukturen. Der indgår også forslag om ny og selvstændig regulering af brintinfrastruktur, som også bygger på, at der skal sikres en effektiv adgang til brintsystemer og til et kommende europæisk brintmarked.

Forslaget indeholder nye regler om, at der skal være en mere integreret systemplanlægning på gasområdet med en 10-årig tidshorizont, som især skal redegøre for planlagte investeringer og lukninger. Forslaget forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at medføre samfunds- og statsfinansielle omkostninger.

Regeringen ser generelt positivt på forslaget, der overordnet vurderes at bidrage til at indfri EU's klimamålsætninger gennem harmoniserede regler for gasmarkeder og gasinfrastruktur, der fremmer integration af grønne gasser, herunder brint i et fremtidigt brintmarked. Brint- og gasmarkedspakken vurderes at føre til øgede administrative udgifter. Omkostningerne kan finansieres med gebyrbetaling.

Forslaget forventes sat på dagsorden for energirådsmødet den 28. marts 2023 til generel indstilling.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 15. december 2021 fremsat et forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om revision af det europæiske gasdirektiv, KOM (2021) 803. Forslaget er fremsat som et supplement til "Fit-for-55-pakken", der skal realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet. Forslaget supplerer forordningsforslaget, KOM (2021) 804, som Europa-Kommissionen har fremsat samtidig.

Forslaget skal understøtte den europæiske klimalov og spiller sammen med Kommissionens forslag om at revidere direktivet for fremme af vedvarende energi og energieffektivitetsdirektivet. Forslaget er et væsentligt virkemiddel til at indfri ambitionen om at udfase russisk gas så hurtigt som muligt, således som det fremgår af Kommissionens meddelelse "*REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser*", KOM (2022) 108.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) artikel 194, stk. 2, og behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 16. februar 2022.

Forslaget forventes sat på dagsorden for energirådsmødet den 28. marts 2023 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Forslagets primære formål er at fremme anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige gasser og udfasning af naturgas med henblik på at indfri EU's klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i 2050. Kommissionen har fremsat forslaget om en revision af gasmarkedsreglerne som en del af opfølgningen på Kommissionens strategier for hhv. sektorintegration og brint fra juli 2020.

Forslaget indeholder følgende ændringer til det eksisterende direktiv:

Forbrugerrettigheder og forbrugerengagement

Forslaget indeholder regler, der skal styrke beskyttelsen af sårbare kunder og styrke eksisterende forbrugerrettigheder for gasforbrugere samt skabe rammer for øget forbrugerengagement. Medlemsstaterne forpligtes til at sikre, at forbrugere med ønske om at skifte gasleverandør ikke må vente længere end tre uger fra et leverandørskifte er bestilt, til det træder i kraft.

Endvidere lægges der op til, at det fra 2026 højst må tage 24 timer at skifte leverandør. Kommissionen lægger også op til, at der mindst skal være én uafhængig markedsdækkende prisportal, hvor forbrugere på en nem og overskuelig måde kan sammenligne priser og vilkår og gøre brug af deres ret til at skifte leverandør, ligesom at forbrugere skal have ret til at have mere end én leverandør af naturgas eller brint.

Ifølge forslaget får alle forbrugere endvidere ret til at få installeret en intelligent gasmåler. Medlemsstaterne skal sikre denne ret, men medlemsstaterne får dog samtidig mulighed for at knytte en generel udrulning af intelligente målere sammen med en samfundsøkonomisk cost-benefit-analyse, således at medlemsstaten kun behøver at indføre intelligente målersystemer, hvis det vurderes at være omkostningseffektivt. Medlemsstaten skal gentage cost-benefit analysen mindst hvert fjerde år.

Forslaget introducerer også nye begreber i form af aktive kunder og borgerenergifællesskaber for gas. Sådanne aktive forbrugerfællesskaber skal ifølge forslaget kunne agere som forbrugere, producenter eller leverandører af gas på linje med traditionelle gasaktører.

Forslagets regler om forbrugerrettigheder og forbrugerengagement svarer i stor udstrækning til regler, som allerede er implementeret på el-området.

Tredjepartsadgang til gasinfrastruktur

Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at virksomheder der producerer vedvarende og kulstoffattige gasser får adgang til gasinfrastrukturen, uanset om gasserne fra produktionen skal transporteres gennem distributions- eller transmissionssystemet. Det samme gælder for borgerenergifællesskaber inden for gas i det omfang, sådanne fællesskaber driver distributionssystemer.

Medlemsstaterne skal sørge for, at brugere af gassystemerne sikres en effektiv adgang til gasinfrastrukturen (tredjepartsadgang), som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende vilkår, herunder til gaslagre og til offshore gasinfrastruktur (opstrømsinfrastruktur). For gaslagre lægger forslaget op til, at medlemsstaterne i valget af proceduren for adgang hertil (som kan være forhandlet eller reguleret) nu skal tage højde for resultaterne af den fælles og nationale risikovurdering, som skal foretages efter den europæiske forsyningssikkerhedsforordning. Dvs. at medlemsstaterne med forslaget også skal inddrage forsyningssikkerhed som et element, når medlemsstaterne vurderer, om der skal være forhandlet (ureguleret) eller reguleret adgang (dvs. hvor selskabets priser og vilkår og/eller metoder til fastsættelse af priser og vilkår bliver myndighedsgodkendt før de træder i kraft). Forhandlet adgang vælges typisk, hvis der er tilstrækkelig konkurrence eller alternativer på et marked.

Tredjepartsadgang til brintinfrastruktur

Med forslaget skal medlemsstaterne sikre, at der er reguleret adgang til brintsystemer med offentliggjorte tariffer, som er baseret på objektive og ikke-diskriminerende kriterier, og som de regulerende myndigheder har godkendt. Medlemsstaterne kan dog beslutte, at der skal være forhandlet adgang til brintsystemer indtil 2031 for at give operatørerne fleksibilitet og for at undgå unødvendige administrative byrder og omkostninger i en fase, hvor der er brug for en hurtig opskalering af produktion af brint.

Medlemsstaterne skal dertil sikre, at der indføres et system med reguleret adgang til brintlagre, hvor tariffer eller tarifmetoder er godkendt af de regulerende myndigheder.

Forslaget lægger endelig op til, at medlemsstaten skal indføre et system med forhandlet adgang til brintterminaler, hvor den regulerende myndighed blot skal overvåge adgangsvilkår og deres indvirkning på markedet.

Pligter for transmissionssystemoperatører og lageroperatører

Ifølge forslaget pålægges transmissionssystemoperatører og lageroperatører at drive og udvikle deres systemer på en sikker og effektiv måde. Samtidig skal disse tage hensyn til de forpligtelser, som vil følge af den kommende forordning om metanudledninger i energisektoren, som der henvises til i forslaget.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører samarbejde med distributionsystemoperatører for at sikre, at tilknyttede markedsaktører kan deltage effektivt i detail-, engros- og balancemarkeder. Der lægges endvidere op til, at transmissionssystemoperatører skal sikre en effektiv styring af gaskvaliteten i gassystemet i overensstemmelse med gældende standarder for gaskvalitet.

Ifølge forslaget skal transmissionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. De regulerende myndigheder skal godkende disse vilkår. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise økonomisk rimelige og teknisk mulige anmodninger om at blive koblet på systemet.

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne beslutte, at et eller flere af transmissionssystemoperatørens opgaver bliver tildelt en transmissionssystemoperatør, som er en anden end den, som ejer transmissionssystemet. Den, som ejer et transmissionssystem, har som udgangspunkt ansvaret for de opgaver, som påhviler en transmissionssystemoperatør.

Distributionssystemer

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører samarbejde med transmissionssystemoperatører og andre infrastrukturoperatører om at planlægge systemdrift og -ændringer. Dette skal sikre, at vedvarende og kulstoffattige gasser (og brint), som føres ind i gassystemet på distributionsniveau får tilstrækkelig adgang til transmissionsniveauet. Forslaget forpligter endvidere distributionsselskaber til at tilslutte producenter af vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet, hvis anmodninger om adgang kan gennemføres teknisk, og hvis de er økonomisk velfunderede.

Ifølge forslaget skal enhver distributionssystemoperatør sikre, at operatørens distributionssystem kan imødekomme en rimelig efterspørgsel for gasdistribution på langt sigt, og at systemet drives og udvikles som et sikkert og effektivt system, hvor der

tages hensyn til miljøet, energieffektivitet og de forpligtelser, som følger af forslaget til en forordning om metanudledninger i energisektoren.

Det foreslås endvidere, at de nationale regulerende myndigheder kan beslutte, at distributionssystemoperatører skal være ansvarlige for at sikre gaskvaliteten i deres faciliteter i henhold til gældende regler for gaskvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften, når der tilføres vedvarende og kulstoffattige gasser til distributionssystemet.

Ifølge forslaget skal distributionssystemoperatører udforme og offentliggøre transparente og effektive vilkår for ikke-diskriminerende tilkobling af nye produktionsfaciliteter for vedvarende og kulstoffattige gasser. Transmissionssystemoperatører skal endvidere ikke kunne afvise anmodninger om at blive koblet på systemet, som er økonomisk rimelige og teknisk mulige.

Ifølge forslaget skal distributionssystemer i visse tilfælde kunne betragtes som lukkede distributionssystemer. Et distributionssystem kan blive klassificeret som lukket, hvis det transporterer gas inden for et industrielt eller kommercielt område, som er geografisk afgrænset, og hvis det i udgangspunktet ikke transporterer gas til private forbrugere. Det foreslås, at medlemsstater skal kunne bestemme, at de regulerende myndigheder kan undtage operatører af lukkede distributionssystemer fra hovedreglen om, at tariffer (eller tarifmetoder) for adgang til systemet skal godkendes af myndighederne, før de kan træde i kraft.

Dedikeret brintinfrastruktur

Ifølge forslaget forpligtes brintoperatører (operatører af rørsystemer, lagre eller terminaler) til at drive og udvikle infrastruktur på en sikker og effektiv måde. Derudover pålægges operatørerne at samarbejde tæt med tilkoblede og tilstødende brintsystemer. Operatørerne må ikke diskriminere mellem forskellige typer af systembrugere og skal give alle systembrugere de nødvendige informationer for at sikre effektiv systemadgang. Operatørerne skal indsende rapporter om brintlæk (og genopretnings tiltag) til de relevante myndigheder.

Det foreslås endvidere, at operatører af brintsystemer kan have ansvaret for brintkvaliteten i deres infrastruktur i henhold til gældende regler for brintkvalitet, hvis det er nødvendigt for systemdriften. De regulerende myndigheder skal i så fald godkende dette.

Ifølge forslaget pålægges enhver operatør af brintsystemer at bygge tilstrækkeligt grænseoverskridende kapacitet til at integrere europæisk brintinfrastruktur, så alle anmodninger om brintkapacitet, som er økonomisk rimelige og teknisk gennemførlige, bliver imødekommet.

Det foreslås i øvrigt, at *eksisterende* brintsystemer kan få en tidsbegrænset dispensation fra en række bestemmelser i direktivforslaget og en række bestemmelser i

forslaget til en revideret gasforordning – f.eks. bestemmelserne om tredjepartsadgang. Det er en betingelse for at opnå dispensation, at det relevante brintinfrastruktur er en del af en vertikalt integreret virksomhed på datoen for forslagets ikrafttræden.

Dispensationen udløber senest den 31. december 2031, men den kan også udløbe, hvis den vertikalt integrerede virksomhed selv anmoder om det, eller hvis brintinfrastrukturen bliver koblet på et andet brintsystem eller udvider kapaciteten.

Forslaget lægger op til, at geografisk afgrænsede brintsystemer skal kunne undtages for regler om ejermæssig adskillelse frem til den 31. december 2030. Et brintsystem er geografisk afgrænset, hvis det kun transporterer brint fra ét entry-punkt og frem til et begrænset antal exit-punkter inden for et geografisk afgrænset industriområde. Reglerne om ejermæssig adskillelse fastlægger, at ejeren af infrastruktur ikke samtidig må handle med og producere energi. De geografisk afgrænsede brintsystemer skal ligeledes kunne undtages fra evt. fremtidige europæiske harmoniserede tekniske regler for brintsystemer (netværkskoder), som den europæiske sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH, der oprettes med den reviderede gasforordning) pålægges at udvikle. Efter 2030 skal undtagelsen bortfalde, hvis brintsystemet forbindes med andre brintsystemer, eller hvis en producent af vedvarende brint ønsker adgang til det afgrænsede brintsystem.

Forslaget lægger op til at indføre finansieringsmekanismer for grænseoverskridende brintinfrastruktur, som er med i den europæiske 10-årige udviklingsplan (TYNDP) men som ikke i regi af den europæiske infrastrukturforordning (TEN-E-forordningen) er klassificeret som et "projekt af fælles interesse" (PCI). TYNDP er den samlede europæiske plan for en koordineret udvikling af grænseoverskridende infrastruktur. Den europæiske sammenslutning af transmissionssystemoperatører (ENTSOG) skal opdatere planen hvert andet år, og planen skal bygge på de enkelte medlemsstaters nationale planer. Planen skal have en 10-årig tidshorisont.

Finansieringsmekanismer for grænseoverskridende projekter kendes fra den eksisterende gasregulering. Der skal i henhold til forslaget træffes en koordineret afgørelse af de relevante landes regulerende myndigheder. Afgørelsen skal fastlægge en fordelingsnøgle på tværs af relevante grænsepunkter, dvs. fordele omkostningerne mellem de relevante brintoperatører i forhold til, hvilke fordele de enkelte operatører har af projektet. Afgørelsen skal desuden være baseret på en cost-benefit analyse, som de projektansvarlige skal vedlægge deres anmodning om en afgørelse, som de sender til de relevante regulerende myndigheder.

Integreret systemplanlægning

Forslaget introducerer også nye regler om den nationale infrastrukturplanlægning, hvor transmissionssystemoperatører ifølge forslaget skal udarbejde en udviklingsplan mindst hvert andet år. Planen skal have en 10-årig horisont ligesom den europæiske plan. Samtidig skal den bygge på scenarier og fremskrivninger, der ikke blot

omfatter transmission men også distribution, lagre og evt. andre relevante infrastrukturoperatører – altså bygge på et bredt samarbejde på tværs af hele gassystemet. Den nationale plan skal indgå i den overordnede 10-årige europæisk udviklingsplan (TYNDP).

Den nationale plan skal også vurdere, om der findes alternativer til fysiske anlægsinvesteringer, herunder tiltag på efterspørgselsiden, og den skal inddrage "energieffektivitet først" princippet, som er et centralt element i forslaget til den igangværende revision af energieffektivitetsdirektivet. Det bærende hensyn bag dette princip er, at energiforbruget kan reduceres generelt via energieffektiviseringer i f.eks. bygninger, transport og energitransport. Dette er et naturligt udgangspunkt i stedet for at foretage investeringer for at producere ny energi til at imødekomme et for stort behov. De regulerende myndigheder kan efter forslaget kræve, at den nationale transmissionssystemoperatør ændrer sin 10-årige udviklingsplan.

Ifølge forslaget skal operatører af brintsystemer regelmæssigt indsende en oversigt over den brintinfrastruktur, som de har til hensigt at udvikle. Oversigten skal indsendes til de regulerende myndigheder, som også bestemmer, hvor ofte disse oversigter skal udarbejdes og indsendes. Brintlagre og brintterminaler skal bidrage med relevante oplysninger til oversigten. De regulerende myndigheder skal vurdere oversigten.

De regulerende myndigheder

Med forslaget lægges der op til, at de regulerende myndigheder fra den 1. januar 2031 skal godkende tariffer eller metoder til tariffastsættelse for adgang til brintsystemer, ligesom de regulerende myndigheder skal overvåge brintkvaliteter og vurdere og udtale sig om brintoperatørernes planlagte udvikling af brintinfrastruktur.

Der lægges også op til, at de regulerende myndigheder skal samarbejde tæt om at sikre, at de europæiske sammenslutninger (ENTSOG, ENNOH og EU DSO) lever op til deres forpligtelser ifølge direktivet, gasforordningen og EU's harmoniserede tekniske regler (netværkskoder), som bliver vedtaget med hjemmel i forordningen.

Herudover lægger forslaget op til at give øgede beføjelser til de regulerende myndigheder på områder, hvor medlemsstaterne hidtil har haft kompetencen. Dette er f.eks. tilfældet i forhold til kompetencen til at godkende/ændre i den nationale udviklingsplan fra transmissionssystemoperatøren. Her ligger kompetencen i Danmark hos medlemsstaten, men ifølge forslaget skal den ligge hos de regulerende myndigheder. Det er også de regulerende myndigheder, som ifølge forslaget skal fastsætte kriterier for, hvilket regime (forhandlet eller reguleret) der skal gælde for adgang til gaslagre. I dag er det medlemsstaten, der gør dette eller bestemmer, hvilken myndighed der skal gøre det.

Delegerede retsakter m.m.

Med forslaget lægges der op til, at Kommissionen bemyndiges til at udstede delegerede retsakter i relation til:

- Certificering af vedvarende og kulstoffattige gasser
- Adskillelse af hhv. transmissionsselskaber, lagerselskaber og brintlagerselskaber.
- Certificering af transmissionsselskaber og brintoperatører fra tredjelande.
- Regionalt samarbejde mellem de regulerende myndigheder om grænseoverskridende forhold.
- Compliance med kommende netværkskoder og guidelines.
- Lagring af data hos markedsaktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Forslaget behandles i Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE) med udgangspunkt i ordførerens betænkning, der blev præsenteret i juni 2022. ITRE stemte den 9. februar 2023 om udvalgets rapport. Der ventes afstemning i Europa-Parlamentet om rapporten i marts 2023.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til, at forslagets mål om dekarbonisering af EU's samlede økonomi ikke kan opnås på nationalt niveau. Forslaget skal støtte en udvikling mod et indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser og brint, hvilket kræver fælles regler for at virke effektivt og for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på tværs af grænser og markeder.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, da et velfungerende indre marked for vedvarende og kulstoffattige gasser ikke kan opnås uden EU-reguleringen.

6. Gældende dansk ret

Det eksisterende gasdirektiv er gennemført i:

- Bekendtgørelse af lov om naturgasforsyning (lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020) med senere ændringslove, herunder L 923 af 18. maj 2021.
- Bekendtgørelse af lov om Energinet (lovbekendtgørelse nr. 118 af 6. februar 2020).
- Lov om Forsyningstilsynet (Lov nr. 690 af 8. juni 2018).
- Bekendtgørelse om regler for anmeldelse af priser og betingelser mv. for naturgasforsyning (bekendtgørelse nr. 822 af 27. juni 2014).
- Bekendtgørelse om forbrugeraftaler om levering af naturgas (bekendtgørelse nr. 1354 af 12. december 2014).
- Bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser over for slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. (bekendtgørelse nr. 2251 af 29. december 2020).

- Bekendtgørelse om oprindelsesgarantier for elektricitet og gas (bekendtgørelse nr. 1216 af 7. juni 2021).
- Bekendtgørelse om Forsyningstilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. (bekendtgørelse nr. 2249 af 29. december 2020).
- Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af gassystemet (bekendtgørelse nr. 1047 af 28. maj 2021).
- Bekendtgørelse om certificering af transmissionsselskaber, som kontrolleres af en eller flere fysiske eller juridiske personer fra et eller flere lande uden for EU.
- Bekendtgørelse om undtagelser for større nye anlæg i naturgasinfrastrukturen (bekendtgørelse nr. 1411 af 16. december 2019).
- Bekendtgørelse om adgang til opstrømsrørledningsnet og til opstrømsanlæg (bekendtgørelse nr. 1410 af 16. december 2019).
- Bekendtgørelse om betaling for myndighedsbetaling i Energistyrelsen (bekendtgørelse nr. 1460 af 25. juni 2021).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i den nuværende udformning, vurderes det at medføre behov for ændringer af en række love og bekendtgørelser, jf. ovenfor under punkt 6., samt muligt behov for at fastsætte nye love og bekendtgørelser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Gasdirektivet og –forordningen forventes at føre til begrænsede administrative meromkostninger på gasområdet. Nye krav til Energinet og Evida estimeres i størrelsesordenen 1,2 mio. kr. årligt. Hertil ca. 2 mio. kr. i engangsomkostninger til udvikling af IT. Omkostningerne kan overvælttes på slutbrugerne i form af øgede tariffer.

Danmark har ikke brintinfrastruktur, og omkostninger til regulering af et kommende brintmarked vil være additionelle. Under stor usikkerhed estimeres nye tilsynsopgaver for Energistyrelsen, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet iht. gasforordningen og -direktivet, som vil medføre årlige omkostninger på ca. 9,4 mio. kr. Omkostningerne forventes at skulle finansieres fra 2031, hvor den nye regulering for brint ifølge forslaget forventes at vil træde fuldt i kraft. Det kan ikke udelukkes, at der vil være omkostninger forinden afhængig af pakkens endelige udformning og nationale beslutninger om bl.a. brintinfrastruktur. HNO'erne vil skulle finansiere brintinfrastrukturen via tariffer, der overvælttes på brugerne. HNO'erne vil også skulle betale gebyrer til Forsyningstilsynet og Energistyrelsen, hvilket ligeledes forventes overvæltet på brugerne.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Øget harmonisering af regler for transport og handel med gas giver bedre muligheder for import og eksport af vedvarende og kulstoffattige gasser. Det vil bl.a. øge Dan-

marks muligheder for eksport af opgraderet biogas og vil alt andet lige øge incitamenterne til at investere i denne sektor. Forslaget lægger omvendt op til at opstille et krav om tarifrabatter på vedvarende og kulstoffattige gasser, hvilket kan medføre til dobbeltstøtte til producenter af fx opgraderet biogas - og dermed højere tariffer for slutbrugere af gas - da Danmark har alternative støttemekanismer på området. Samtidig har Danmark en ambition om at udfase gas i den individuelle opvarmning, og der vil dermed være færre slutbrugere til at betale for infrastrukturen. Dette vil alt andet lige have negative samfundsmæssige effekter.

Et fælleseuropæisk regelsæt for produktion, transport, lagring og anvendelse af brint forventes at skabe grundlag for langsigtede investeringer i opbygning af brintinfrastruktur. Dermed vil brint- og gasmarkedspakken fremme mulighederne for at realisere brintprojekter, fx produktionsanlæg, der er en forudsætning for opskalering.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes både at kunne medføre positive og negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

De foreslåede tarifrabatter til vedvarende og kulstoffattige gasser vil give økonomiske fordele til de markedsaktører, som producerer disse gasser. I en gassektor med faldende antal brugere (producenter og forbrugere), vil sådanne tarifrabatter føre til, at det kun er muligt at øge tariffbetalingen hos forbrugerne, som i fremtiden fortrinsvist vil være energiintensive industrier.

For brint vil der være krav om at koordinere, informere og samarbejde på tværs af værdikæden for at udvikle et integreret gassystem, hvilket vil medføre en vis økonomisk og administrativ byrde for de berørte brintoperatører. Omvendt må et intensivt samarbejde – nationalt og i EU-regi – forventes at give mere strømlinede løsninger og mere gennemsigtige vilkår for brug af brintsystemerne, hvilket kan gøre det nemmere og billigere at anvende brintinfrastrukturen.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vil bidrage til at skabe et europæisk marked for grønne gasser og brint, idet der kommer en ramme, som markederne kan udvikle sig inden for, jf. f.eks. at forslaget indfører krav om en integreret planlægning med fælles scenarier. Dette må forventes at accelerere en udvikling mod vedvarende og kulstoffattige gasser og væk fra fossil naturgas, hvilket direkte gavner klimaet og miljøet. Jo hurtigere udfasningen af naturgas sker, desto større er den positive klimaeffekt. Der er truffet en politisk principbeslutning i aftalen *Danmark Kan Mere II* om at udfase gas fra den individuelle opvarmning, hvilket forslaget kan understøtte.

8. Høring

Kommissionens forslag til en revision af gasdirektivet og gasforordningen ("Brint og Gaspakken"), er den 15. december 2021 sendt i høring i specialudvalget for Klima-,

Energi- og Forsyningspolitik med frist den 7. januar 2022. Der er modtaget 6 høringssvar. Da det ikke er muligt at adskille, hvilke bemærkninger der er tilknyttet direktivet og forordningen, er bemærkningerne for begge forslag medtaget nedenfor.

Dansk Industri (DI) hilser Europa-Kommissionens forslag til nyt direktiv og forordning for naturgas, grøn gas og brint velkommen. Der er behov for investeringer i gassystem- og gasinfrastrukturen, der er med til at fremme den grønne omstilling i EU og samtidig kan fremme markedet for grønne gasser, som biogas og brint mv.

Den europæiske forsyningsikkerhed vil fortsat være afhængig af adgang til gas, som er en meget vigtig del af energisystemet i mange EU-lande, men gassystemet skal udbygges og justeres, så der tages højde for nye gasser som grøn brint og biogas. Der er brug for en velfungerende infrastruktur til at fremme et marked for brint, og derfor er det vigtigt med et forslag til en ny regulering til en infrastruktur for brint. DI mener, at der er potentiale for anvendelse af langt mere biogas i det europæiske energimix, og DI hilser derfor forslag velkommen som fremmer anvendelsen af biogas, som DI betragter som et bæredygtigt brændsel på linje med andre vedvarende energikilder.

DI påpeger desuden, at det er vigtigt, at regeringen har vægt på at fjerne alle former for handelshindringer såsom forskellige slags gaskvalitet i hvert medlemsland. Ligeså skal regeringen sikre, at certifikat systemet er robust og troværdigt, mens det ikke bør være muligt at krydssubsidiere mellem gas- og brintinfrastruktur. Generelt er DI positiv over, at der tages udgangspunkt i den tankegang, der er i den eksisterende regulering, men at der også skal tages højde for, at brintmarkedet forventelig vil udvikle sig anderledes end markedet for naturgas. I forhold til bestemmelserne om nødforsyning og afbrydelighed i de foreslåede ændringer til den europæiske forsyningsikkerhedsforordning, ser DI gerne, at det nuværende kriterium for nødforsyning og afbrydelighed ændres fra en nødforsyning af opvarmingssegmentet og mindre gaskunder til en forsikringsordning, hvor alle kunder får adgang til at købe sig til en nødforsyning hos Energinet.

Dansk Energi (DE) – nu Green Power Denmark - støtter fuldt ud arbejdet med at udvikle en markedsramme, der kan sikre EU's stigende klima ambitioner. Det er stærkt nødvendigt at sikre, at der kan ske parallelle udvikling af udbud, infrastruktur, marked og efterspørgsel efter forskellige typer af lav-karbon gas inklusiv brint. DE finder, at Gaspakken er et godt udgangspunkt for at sikre en udvikling af et grønt europæisk gassystem, hvor der er fokus på at tillade nationale løsninger.

DE er især positiv over for, at et brintmarked vil blive bygget op på principperne bag den eksisterende gas regulering, hvor der også tages højde for, at det er nødvendig med både regulatorisk og finansiell fleksibilitet. Ligeså finder de, at der skal være en klar skelnen mellem en systemoperatørs rolle og en rolle som producent eller forbru-

ger (unbundling). Til sidst påpeger DE, at de er glade for, at EU-Kommissionen ønsker af afspejle el-direktivet i forhold til forbrugerrettigheder, konkurrence og gennemsigtighed.

Omvendt er DE bekymret for, at en differentieret tilgang til certificering af forskellige slags gasser vil gøre, at kravene til helt grønne gasser bliver unødigt højere end for dekarboniserede gasser. DE ser også gerne, at der kommer mere fokus på, hvordan reguleringen kan monitorere og give incitamenter til at sløjfe forældet naturgasinfrastruktur.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser positivt på den forslåede tilpasning af reguleringen for EU's interne marked vedvarende gas, naturgas og brint, så den i endnu højere grad reflekterer væsentlige hensyn som forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed og en omkostningseffektiv omstilling. Det er i den henseende vigtigt for L&F, at det interne marked for gas styrkes, så kapaciteten af naturgas og nye grønne gasser udnyttes optimalt på tværs af grænserne.

L&F finder, at i den grønne omstilling af gassystemet skal der tages hensyn til industriens behov for en høj forsyningsikkerhed og konkurrenceevne på det globale marked. Her er det vigtigt, at EU-reguleringen i højere grad bidrager til en bedre tværnational udnyttelse af gassen, ligesom en høj grad af teknologineutralitet er nødvendig for at sikre udbygningen af den mest optimale infrastruktur og produktion af grønne gasser.

Ligeså finder L&F, at medlemsstaterne skal have nogle bredere rammer til at fastlægge forsyningsprincipper bundet op på nationale afgrænsede forhold. Den nuværende regulering mangler fleksibilitet og understøtter ikke øvrige hensyn såsom fødevarerikkerhed og veterinære hensyn i forhold til muligheden for at afbryde gaskunder. L&F finder det positivt, at Kommissionen understreger, at medlemsstaterne skal have mulighed for at definere, hvem der må anses for at være udsatte gaskunder og derefter tilpasse sine indsatser for at beskytte denne gruppe.

Det er endeligt vigtigt for L&F, at reguleringen af nye forsyningsområder, såsom brint, bliver indrettet hensigtsmæssigt fra starten, så der sikres gennemsigtighed og konkurrence.

Brintbranchen byder EU-Kommissionens forslag velkommen, da Brintbranchen tænker, at elektrolyse har en afgørende rolle i det fremtidige energisystem og opnåelsen af Europas klimamålsætning. Det nye forslag sikrer, at målene i EUs brintstrategi kan opnås, og at et europæisk marked for brint kan udvikles på fornuftige vilkår frem til 2030.

Særligt er Brintbranchen bekymret for, at certificering af brintbaserede grønne gasser og lav-karbon gasser kommer til at ske på forskellige vilkår, hvilket kan skade Danmarks position, som et land der forventes primært at producere grønne gasser.

Desuden mener Brintbranchen, at det er skuffende, at der ikke inkluderes konkrete krav til gennemsnitlige CO2 reduktioner i gassystemet for som minimum 2030 og 2050. Omvendt er Brintbranchen positiv stemt over for forslaget om at etablere en fælles europæisk sammenslutning af brintsystemoperatører (ENNOH) og reglerne om samarbejdet mellem TSO'er og DSO'er. Desuden finder Brintbranchen det også meget positivt, at EU-Kommissionen kommer med forskellige forslag til, hvordan brintmarkedet kan komme i gang ved f.eks. at acceptere krydssubsidiering i særlige situationer.

Brancheorganisationen for den danske vejgodstransport (ITD) støtter overordnet indførelsen af et fælles regelsæt for produktion, opbevaring og distribution af brint på et tidligt stadie i udviklingen af et international brintmarked. ITD er positiv over for etablering af et reguleret europæisk og international brintmarked til gavn for den grønne omstilling af lastbilerne. Det er afgørende, at et fælles regelsæt skaber rammerne for et åbent og konkurrencepræget marked for vedvarende brint og natur- og biogas, så anvendelsen af grønne brændstoffer bliver mere konkurrencedygtige sammenlignet med fossile brændstoffer.

ITD støtter overordnet gaspakkens fokus på at fremme internationalt samarbejde om distribution af brint og ibrugtagning af naturgasrør til brint. En fælles brintinfrastruktur på tværs af EU vil være centralt for at skabe en tilgængelig og effektiv infrastruktur til gavn for den tunge vejtransport i Danmark og EU. ITD ser derfor positivt på gaspakkens initiativer, der fremmer brintsystemoperatørers samarbejde på tværs af landegrænser og således fremmer samarbejdet om at opbygge en europæisk brintinfrastruktur i EU. ITD finder i den forbindelse det beklageligt, at gaspakken ikke indeholder konkrete initiativer, der fremmer koblingen af en europæisk infrastruktur med nye tankningsmuligheder.

ITD finder det formålsløs at fremme brint som brændstof i transportsektoren medmindre den anvendte strøm til elektrolyse og brintproduktion kommer fra vedvarende energikilder. Forsyningssikkerhed og tilgængelighed af billig vedvarende brint på tværs af EU er centralt for at sikre en sammenhængende grøn logistik og transportrute og for at opnå reelle klimaeffekter.

Wind Denmark – nu Green Power Denmark - byder EU-Kommissionens forslag til revidering af henholdsvis gasforordningen og gasdirektivet velkommen, da det først og fremmest etablerer det nødvendige og lovgivningsmæssige grundlag for, at dedikeret brintinfrastruktur kan etableres og driftes. Desuden finder Wind Denmark det positivt, at begge forslag opstiller hegnspele, der dels påkræver, at konverteringen eller etableringen af ny gasinfrastruktur skal ske på baggrund af realistiske fremskrivninger, herunder en klar finansieringsplan herfor. Dels forbyder, at der må indgås fossile gaskontrakter, som strækker sig længere end til 2049 – et årstal der med fordel kan fremrykkes til senest 2040.

Wind Denmark bemærker, at til trods for at gaspakken indeholder en lang række positive elementer i forhold til realiseringen af dedikeret brintinfrastruktur, er det dog stadig tvivlsomt, om det vil være tilstrækkeligt i den indledende udvikling, hvor den bookedede kapacitet må forventes at være lav i forhold til den tekniske kapacitet. Derfor ser Wind Denmark det som nødvendigt med endnu mere fokus på, hvilke virkemidler, der kan bruges til at udvikle et brintmarked. Der skal dog være fokus på, at særregler og rabatter bruges hensigtsmæssigt og med solnedgangsklausuler for på lang sigt at forbedre konkurrencen. Desuden vil Wind Denmark gerne have at der er fokus på, hvordan gaskvaliteten fastsættes for brint, så man undgår eventuelle handelshindringer på tværs af landegrænser. Dertil påpeger Wind Denmark, at krav til lavemissionsgasser bør være lige så restriktive som for VE-brint, da det ellers vil skævrige konkurrencen.

Det er Wind Denmarks klare position, at det generelt bør være TSO/DSO'ens ansvar at udbygge det bagvedliggende net – el såvel som gas – iht. at understøtte den grønne omstilling. I den forbindelse vil Wind Denmark gerne flage, at EU-Kommissionens forslag på VE-gas området går imod den retning, som et politisk dansk flertal har besluttet ift. udbygningen af elnettet i forbindelse med tilkobling af VE-anlæg. I forslaget kræves det, at VE-producenterne el-anlæg både skal betale for tilkobling og udbygning af det bagvedliggende net.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Baseret på drøftelser i Rådet vurderes der generelt at være opbakning til brint- og gasmarkedspakken, herunder formålet om at bidrage til en grøn omstilling af gassystemet, om end der er forskellige holdninger til selve udmøntningen.

Enkelte lande har tilkendegivet ønske om, at den nuværende energikrise bør give anledning til substantielle ændringer i forslaget, så dette i højere grad tager højde for krisetiltag i den fremtidige regulering og hensyn til forsyningssikkerhed. Der har ikke været opbakning fra et flertal af lande til at indarbejde tiltag om gaslagre og fælles gasindkøb, der er vedtaget som opfølgning på *REPowerEU*-meddelelsen og til håndtering af de høje energipriser.

En stor gruppe lande ønsker en længere overgangsperiode for et fuldt reguleret brintmarked end 2031, som foreslået, idet de i stedet foretrækker, at det enten først på et senere tidspunkt skal besluttes, hvornår fuld regulering skal være på plads, eller at man allerede nu lægger sig fast på et senere årstal, fx 2035.

En stor gruppe lande ønsker at gøre tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser frivillige, både internt og på landegrænsepunkter. Der er væsentligt forskellige syn på, om vedvarende og kulstoffattige gasser skal behandles ensartet i tarifregimerne. Der er generel enighed om en harmoniseret grænse på 2 pct. for iblanding af brint på landegrænsepunkter i gassystemet.

Der har der været forskellige positioner på betingelser for ejermæssig adskillelse (såkaldt "undbundling") af brintselskaber og udvidede kompetencer til nationale regulatorer.

10. Regerings generelle holdning

Regeringen støtter overordnet forslaget, der har til formål at fremme en udvikling på gasmarkedet, som gør det mere attraktivt at transportere og handle med vedvarende og kulstoffattige gasser. Dermed bidrager forslaget til at indfri EU's og Danmarks ambition om at reducere EU's drivhusgasemissioner med mindst 55 pct. i 2030 og klimaneutralitet i 2050 i overensstemmelse med Kommissionens *Fit-for-55* pakke og EU's klimalov.

Forslagets formål er endvidere i tråd med *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022 (Danmark kan mere II)* af 25. juni 2022. Danmark er et af de førende lande inden for biogas, og andelen af opgraderet biogas i det danske gasforbrug udgør i dag omkring 30-35 pct. Danmark har derfor en væsentlig interesse i at arbejde for så gode og fleksible rammer som muligt for de vedvarende gasser. Danmark har også interesse i et velfungerende certifikatsystem og fælles rammer for gaskvalitet.

Fra dansk side finder man det vigtigt, at forslaget bidrager til udfasning af fossil gas - herunder russisk gas, der ifølge regeringen skal ske så hurtigt som muligt i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse vedr. *REPowerEU: En fælles europæisk indsats for mere sikker og bæredygtig energi til mere overkommelige priser*.

Det vurderes desuden vigtigt, at der skelnes mellem gasser (herunder brint) baseret på vedvarende energi og kulstoffattige gasser, idet kulstoffattige gasser ikke bør favoriseres med tarifrabatter. Den fungerende regering er derfor forbeholden over for Kommissions forslag vedr. tarifrabatter til vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet. Denne del af forslaget er desuden uhensigtsmæssigt, idet tariffjerne er en væsentlig indtægtskilde til den fortsatte drift af den danske naturgasinfrastruktur. Tarifrabatterne kan dermed udgøre en betydelig udfordring for Danmark i takt med, at det private gasforbrug skal udfases, jf. *Danmark kan mere II*.

Fra dansk side støtter man, at der med forslaget for første gang skabes en fælles europæisk lovramme for brint. Det er i tråd med *Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer (Power-to-X strategi)* af 15. marts 2022. Danmark skal sigte efter at have bygget 4-6 GW elektrolysekapacitet i 2030, at udbygningen så vidt muligt skal ske på markedsvilkår, og at det skal være muligt at etablere brintinfrastruktur til transport af brint i rør og til lagring i undergrunden i Danmark. Det findes derfor positivt, at forslaget ved at sætte klare og forudsigelige markedsrammer kan hjælpe kommercielle brintprojekter på vej. Der ønskes dog en vis national fleksibilitet vedr. regler for ejerskab af brintinfrastruktur og indretning af HNO'er, givet at der ikke er truffet beslutning om brintinfrastruktur i Danmark, og at brint er et opstartsmarked.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er senest forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 2. december 2022. Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. marts 2022.

3. Kommende reform af elmarkedet

Intet KOM-nr.

Nyt notat

1. Resumé

Det svenske formandskab har sat den kommende reform af elmarkedet på dagsordenen til energirådsmøde den 28. marts 2023 til politisk drøftelse.

Kommissionen forventes at fremsætte et forslag til elmarkedsreform forud for energirådsmødet. Det vides endnu ikke, hvad forslaget vil indeholde, men det formodes at ligge op ad temaerne fra høringsrunden.

Det svenske formandskab har lagt op til en første, politisk drøftelse af forslaget på baggrund af en præsentation fra Kommissionen. Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen finder det centralt, at stabiliteten i elmarkedet ikke sættes på spil. Der bør ikke tages forhastede beslutninger på baggrund af et manglende informationsgrundlag. Regeringen vurderer det vigtigt at beskytte forbrugere og samtidig fastholde investeringslysten i vedvarende energi gennem en markedsbaseret tilgang til elmarkedet.

2. Baggrund

Kommissionen forventes at fremsætte et forslag til en reform af elmarkedet inden energirådsmødet den 28. marts 2023. Forslaget forventes at tage udgangspunkt i flere eksisterende direktiver og forordninger. Det vil være forordning (EU) 2019/943 om det indre marked for elektricitet, direktiv (EU) 2019/944 om fælles regler for det indre marked for elektricitet, direktiv (EU) 2018/2001 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energi samt forordning (EU) 2019/942 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder.

Derudover skal det kommende forslag ses i relation til den europæiske grønne pagt samt Kommissionens REPowerEU-plan.

Det svenske formandskab forventes at sætte en reform af elmarkedet på dagsordenen for energirådsmødet den 28. marts 2023 til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Kommissionen har endnu ikke fremlagt sit forslag, og indholdet er derfor endnu ikke kendt. Det må dog formodes, at forslaget kommer til at ligge op ad de emner, der fremgik som led i den høring, som Kommissionen har gennemført forud for udarbejdelsen af forslaget.

Det fremgår af høringsdokumenterne, at et af hovedformålene i et kommende forslag er mere forudsigelige elregninger for forbrugere, industri og investorer med særlig vægt på at undgå perioder med ekstraordinært høje priser som set det seneste år. Dette sikres ved større rolle til de langsigtede instrumenter samt bedre finansieringsmuligheder i grønne teknologier. Hensigten er at begrænse prisudsving, men samtidig fastholde elmarkedets generelle arkitektur.

Centrale elementer i forslaget forventes at være anvendelsen af Power Purchase Agreements (PPA'er), langsigtede elmarkeder, Contract for Difference (CfD'er), hurtigere VE-udbygning, indtægtsgrænser med henvisning til indtægtsloftet, aktive forbrugere og forbrugerbeskyttelse samt bedring af energimarkedernes integritet og gennemsigtighed.

En PPA er en elhandelsaftale mellem en producent og en køber. Kontrakterne kan anvendes af erhvervsvirksomheder til at købe vedvarende energi uden om elbørsen. For det langsigtede elmarked forventes Kommissionen at ville fremme en mulighed for at indgå fastpriskontrakter for dermed at sikre forudsigelighed for forbrugeren. Kommissionen forventes at have fokus på tovejs CfD'er. Det er differencekontrakter, hvor der sættes et maksimum og minimum over producentens pris. Dvs. producenten garanteres en vis minimumspris, men samtidig sikrer kontrakten, at offentlig støtte ikke udbetales, hvis differencen mellem markedsprisen og den aftalte pris er negativ.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Selve forslaget vurderes dog at kunne indebære væsentlige økonomiske konsekvenser for stat, samfund og erhverv. Konkret vurdering heraf kræver nærmere afklaring.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes vanskelige forhandlinger om den kommende elmarkedsreform, da medlemslandene hidtidigt har trukket i forskellige retninger. Der har været forskellige holdninger til, hvor indgribende reformen af elmarkedet skal være. En gruppe af lande fremhæver behovet for at fastholde et markedsdrevet elmarked og ser potentielt en stor risiko ved omfattende ændringer. En anden gruppe lande vil gerne have videreført indtægtsloftet fra nødforordningen vedtaget i september 2022 samt ændringer i kontrakter med tilbagevirkende kraft. Det vil eksempelvis være ved at indføre retroaktive CfD'er for eksisterende generatorer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vurderer det centralt, at ændringer i elmarkedet er målrettede og begrænsede.

EU's elmarked er tilrettelagt for at sikre forsynings sikkerheden, konkurrencen og den mest effektive produktion af el til lavest mulige priser. En optimal udnyttelse af europæiske ressourcer opnås ved brug af marginalprissætning, hvorved den billigste elproduktion forbruges først (normalt vind, sol og vandkraft) og den dyreste til sidst (ofte gas og kul), samt at elektriciteten uhindret handles på tværs af grænser og transporteres derhen, hvor der er størst efterspørgsel. Markedsmodellen fremmer således investeringer i vedvarende energi med lave produktionsomkostninger, sikrer forsynings sikkerheden i Europa og har historisk skabt nedadgående elpriser. Det vurderes at være en væsentlig prioritet for Danmark at bevare et markedsdesign, der tilvejebringer disse funktioner og er baseret på marginalprissætning.

Regeringen vurderer det vigtigt at fastholde prissignaler for at sikre fleksibel forbrugeradfærd og investeringer i den fleksibilitet, som fremadrettet skal sikre et grønt elsystem i balance. Prisudsving må ventes at være hyppigere i takt med en større andel af VE indpasses i systemet. Varierende priser på de kortsigtede markeder afspejler med andre ord den fysiske virkelighed af et nulemissionssystem med stor afhængighed af vejforhold og er en del af en bæredygtig fremtid.

Regeringen fokuserer samtidig på at sikre forudsigelighed for forbrugerne. Dette kan gøres ved at sikre ret til tilbud om fastpriskontrakt som supplement til retten til tilbud om variabel kontrakt.

Et fokus på de langsigtede finansielle markeder støttes generelt, da velfungerende langsigtede markeder kan skabe stabilitet for aktører samtidigt med, at de kortsigtede markeder fortsat sikrer en effektiv drift af elsystemet. Fremme af specifikke instrumenter som fx CfDer eller PPAer over alternativer er dog ikke hensigtsmæssigt, da CfDer ikke i sig selv skaber mere stabile priser for forbrugere, men er en form for støtteinstrument til producenter, som samtidigt kan udgøre en finansieringskilde for

staten i perioder med høje priser eller tilsvarende overførelser fra staten til producenter i perioder med lave priser. Regeringen fokuserer derfor på, at CFD'er og PPA'er ikke gøres obligatoriske. PPA'er kan resultere i u hensigtsmæssige incitamerter for elsystemet, fordi de trækker likviditet ud af spotmarkedet og svækker aktørernes incitamerter til at reagere på prissignaler fra markedet. Regeringen finder det vigtigt at undgå lovgivning med tilbagevirkende kraft, da det må forventes at medføre væsentlige juridiske konflikter og/eller blive omkostningskrævende for staten. Derudover vil statens troværdighed lide skade og VE-udbygningen vil fremover blive vanskeligere.

Regeringen vurderer det ikke hensigtsmæssigt at have indtægtsbegrænsninger som en fast del af elmarkedsdesignet som fx det indtægtsloft, som blev indført med nødforordningen i 2022. En særlig udfordring ved indtægtsloftet er konsekvenserne på de langsigtede markeder, som potentielt kan gå helt i stå pga. denne form for tiltag. Da de langsigtede markeder netop skal fremme prisstabiliteten og investeringssignalet for VE, vurderes denne form for indtægtsbegrænsninger kontraproduktive.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.